

innych, niż podano w zgłoszeniu szkody". W opinii powoda powołane postanowienie umowne kształtuje prawa ubezpieczającego w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta rynku ubezpieczeniowego. Postanowienie takie może prowadzić do sytuacji, w której pozwany dowolnie wykonuje swoje obowiązki umowne, bez względu na faktyczny związek pomiędzy zaistniałą szkodą, a niedopełnieniem tego obowiązku. Do zwolnienia się pozwanego z odpowiedzialności wystarczy bowiem jedynie, że ubezpieczony poda inne okoliczności wypadku niż faktyczny przebieg zdarzenia, bez względu na przyczynę zaistniałych okoliczności.

Pozwany w odpowiedzi na pozew uznał powództwo oraz poinformował, że od 1 grudnia 2008 r. powołane przez powoda postanowienie umowne nie obowiązuje (karta 21).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny i zważył co następuje:

Pozwany Towarzystwo Ubezpieczeń SA w W. (poprzednio C. SA w W.) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie ubezpieczeń. Do 1 grudnia ogólne warunki ubezpieczeń autocasco oferowanych przez pozwanego uregulowane były uchwałą zarządu pozwanego z 31 lipca 2007 r. Warunki te zawierały postanowienie (§ 8 ust. 1 pkt 6) o treści „Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w okolicznościach innych, niż podano w zgłoszeniu szkody”

Sąd rozpatrzył sprawę nie kierując się uznaniem powództwa przez pozwanego. Zgodnie z art. 479⁴¹ KPC, nie mógł bowiem wydać wyroku tylko na podstawie uznania powództwa. Jednocześnie, Sąd uznał, że mimo tego, iż powód wniósł powództwo 10 grudnia 2008 r., czyli po zaprzestaniu stosowania przez pozwanego postanowienia umownego będącego przedmiotem powództwa (od 1 grudnia 2008 r.), powództwo zostało wniesione w terminie nakazującym merytoryczne rozpoznanie sprawy. Stosownie bowiem do art. 479⁹ KPC z żądaniem uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone można wystąpić również wtedy, gdy pozwany zaniechał jego stosowania, jeżeli od tego zaniechania nie minęło sześć miesięcy. Sąd rozpoznał również powództwo pomimo uprzedniego wydania orzeczenia odnośnie do analogicznego postanowienia umownego w sprawie o sygn. XVII Amc 123/07. Należy podkreślić, że na podstawie art. 479⁴³ KPC w zw. z art. 365 KPC prawomocne orzeczenia w zakresie uznawania postanowień wzorca umowy za niedozwolone są skuteczne wobec osób trzecich, jednakże ta rozszerzona skuteczność nie może skutkować pozbawieniem powoda możliwości wytoczenia powództwa przeciwko innemu przedsiębiorcy, który nie brał udziału jako strona w tym innym postępowaniu i ciągle stosuje klauzulę umowną uznaną za niedozwoloną. Stanowisko takie potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z 7 października 2008 r. (sygn. III CZP 80/08).

Stosownie do art. 385¹ § 1. KC, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Przepis ten nie dotyczy postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W ocenie Sądu w analizowanym stanie faktycznym zostały spełnione przesłanki do uznania postanowienia wskazanego przez powoda za niedozwolone postanowienia wzorca umownego.

Nie jest bowiem dobrym obyczajem kupieckim w umowach ubezpieczenia autocasco to jest postępowaniem rzetelnym, uwzględniającym uzasadnione interesy kontrahenta, uzależnianie odpowiedzialności kontraktowej pozwanego od prawidłowego wypełnienia dokumentu zgłoszenia szkody. Zgłoszenie szkody jest tylko jednym z dokumentów, na podstawie którego powinna być oceniana zasadność oraz zakres odpowiedzialności pozwanego. Błędne jego wypełnienie nie może wprost prowadzić do wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Jak słusznie zauważa powód (karta 3), samo podanie innych niż w zgłoszeniu okoliczności szkody nie może stanowić automatycznej podstawy do odmowy uznania roszczenia, jeżeli nie towarzyszą temu okoliczności skutkujące brakiem ochrony ubezpieczeniowej. Gdyby ubezpieczyciel wykazał, że w ustalonych przez niego faktycznych okolicznościach wypadku w istocie ochrona ubezpieczeniowa nie powinna przysługiwać ubezpieczonemu, to wtedy takie wyłączenie odpowiedzialności byłoby uzasadnione. Przyjęte i stosowane do 1 grudnia 2008 r. rozwiązanie dawało ubezpieczycielowi prawo do odmowy udzielenia ochrony w sytuacji, gdy obiektywnie rzecz biorąc przysługiwała ona kontrahentowi.

Biorąc pod uwagę powyższe oczywiste jest, że zawarcie w umowie ubezpieczenia postanowienia będącego przedmiotem pozwu w sposób rażący narusza interesy konsumentów. Umowa autocasco z takim postanowieniem prowadzi bowiem do sytuacji, gdy ubezpieczyciel nie ponosiłby odpowiedzialności kontraktowej mimo istnienia obiektywnych przesłanek do takiej odpowiedzialności. Tym samym naruszony byłby interes majątkowy powoda.

Jest też dla Sądu oczywistym, że analizowane postanowienie nie dotyczy głównych świadczeń stron.

Mając na uwadze przedstawione argumenty Sąd uznał, że używana przez powoda klauzula umowna o treści „Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w okolicznościach innych, niż podano w zgłoszeniu szkody”

stanowi niedozwolone postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w art. 385¹ KC.

Ponadto, na podstawie art. 98 § 3 w zw. z art. 99 KPC oraz na podstawie § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, póź. 1349) Sąd zasądził na rzecz powoda 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie art. 479⁴⁴ § 1 i 2 w zw. z art. 98 KPC, Sąd zarządził publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego.

Jednocześnie na podstawie art. 98 KPC w związku z w zw. z art. 113 ust. 1 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, póź. 1398 z późn. zm.), Sąd obciążył pozwanego kwotą 600 zł z tytułu opłaty sądowej od pozwu, od której powód był zwolniony.

SSO Andrzej Turlínski